

Sygn. akt I C 834/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	asesor sądowy Marcin Borodziuk
Protokolant:	sekretarz Agnieszka Grabowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2020 r. w S.

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko R. D. (1), E. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej E. D. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.922 (tysiąc dziewięćset dwadzieścia dwa) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 21 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej E. D. na rzecz powoda kwotę 1.014 (tysiąc czternaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. oddala powództwo przeciwko R. D. (1) w całości;

IV. zwraca powodowi ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szczytnie kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt I C 834/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 stycznia 2020 r.

Powód (...) Spółka Akcyjną z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. D. (1) na swoją rzecz kwoty 1.922 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty, oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany jako kierowca w dniu 29 stycznia 2018 r. w miejscowości L. najechał pojazdem marki A. o nr rej. (...) na tył pojazdu marki V. nr rej. (...), będący własnością R. Z.. W związku z tym zdarzeniem powód, jako ubezpieczyciel w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów, przeprowadził postępowanie likwidacyjne, po którym wypłacił R. Z. kwotę 3.922 złotych, w tym 2.200 złotych z tytułu różnicy wartości pojazdu przed uszkodzeniem a wrakiem pojazdu, oraz 1.722 złotych tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pozwany w chwili zdarzenia nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdami

mechanicznymi. Po wezwaniach do zapłaty z 20 i 21 marca 2018 r. pozwany zapłacił kwotę 2.000 złotych, w związku z czym powód dochodził zapłaty różnicy między wypłaconym odszkodowaniem a odzyskaną kwotą pieniężną.

Pozwany na rozprawie w dniu 18 września 2019 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, że to nie on kierował pojazdem w dniu 29 stycznia 2018 r., lecz jego matka, E. D.. Podniósł, że wcześniej przyznawał swoją odpowiedzialność za zdarzenie, po to by nie poniosła jej jego matka.

Pozwana E. D. wezwana do udziału w niniejszej sprawie w charakterze strony pozwanej na rozprawie w dniu 22 stycznia 2020 roku podnosiła, że uznaje powództwo w części wynikającej z uszkodzeń pojazdu, ale nie z tytułu najmu pojazdu zastępczego i naprawy auta. Podniosła, że nie widziała tego, by R. Z. korzystał z pojazdu zastępczego. Żona R. Z. posiada przy tym własny pojazd, wobec czego nie zachodziła potrzeba korzystania z wynajmowanego auta. Pozwana wskazała, że pojazd marki V. (...) nie został naprawiony przez R. Z., na co wskazuje fakt, że poszkodowany od czasu zdarzenia nie korzystał z tego pojazdu.

Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia:

E. D. była właścicielką pojazdu marki A. o nr rej. (...). Wymieniona była ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółce Akcyjnej w W..

(fakty niezaprzeczone)

Spośród członków najbliższej rodziny tylko ona posiadała prawo jazdy i była głównym użytkownikiem przedmiotowego pojazdu. Poza nią okazjonalnie korzystał z niego jej szwagier, M. D.. Zdarzało się także, że pojazdem kierował jej syn, R. D. (2), jednak nie wjeżdżał nim na drogi publiczne. Nie posiadał on uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi.

(dowód: zeznania S. D., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:34:20-00:36:45, zeznania M. D., protokół rozprawy z 27.11.2019 r., 00:06:05-00:17:39, zeznania pozwanej E. D., protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:27:36-00:30:36, zeznania pozwanego R. D. (1), protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:14:08-00:19:27)

W dniu 29 stycznia 2018 r. E. D. wspólnie z mężem S. D. udała się pojazdem marki A. do miejscowości C., gdzie odwiedzili swojego znajomego. W trakcie spotkania spożyli z nim alkohol w postaci dwóch butelek wódki o pojemności 0,7 l. Po około godzinie od spożycia alkoholu, w porze wieczornej, wymienieni zdecydowali się wracać do swojego domu w miejscowości L.. Pojazdem kierowała E. D..

(dowód: zeznania S. D., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:24:22-00:34:19, zeznania pozwanej E. D., protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:30:37-00:37:51)

Przejeżdżając przez miejscowość L. E. D. straciła panowanie nad swoim pojazdem, w wyniku czego zjechała z drogi na pobocze, gdzie przed bramą wjazdową stał zaparkowany pojazd marki V. o nr rej. (...), będący własnością R. Z.. E. D. uderzyła przodem własnego pojazdu w tył pojazdu R. Z., od jego prawej strony, po czym kontynuowała jazdę, chcąc uniknąć odpowiedzialności za kolizję.

(dowód: zeznania S. D., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:24:22-00:34:19, zeznania R. Z., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:08:25-00:08:24, zeznania pozwanej E. D., protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:30:37-00:37:51)

Po przedmiotowym zdarzeniu w pojeździe marki V. uszkodzone zostały tylne błotniki, drzwi tyłu nadwozia, zderzak tylny, podłoga bagażnika, lewa tylna lampa zespolona.

(fakty niezaprzeczone, kalkulacja naprawy z akt szkody na płycie CD, k. 17)

Po powrocie do domu E. D. nakłoniła swojego syna R. D. (1), aby ten przyjął na siebie odpowiedzialność za zdarzenie. R. D. (2) oświadczył przybyłym na miejsce policjantom, jak również R. Z., że to on kierował pojazdem i spowodował kolizję.

(dowód: zeznania R. Z., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:20-16-00:24:21, zeznania pozwanej E. D., protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:30:37-00:37:51, zeznania pozwanego R. D. (1), protokół rozprawy z 22.01.2020 r., 00:19:27-00:27:35)

(...) Spółka Akcyjną z siedzibą w W. przeprowadziło postępowanie likwidacyjne, w oparciu o zgłoszenie szkody złożone przez R. Z. w dniu 01 lutego 2018 r.

(dowód: akta szkody na płycie CD, k. 17)

Wartość rynkowa pojazdu marki V. przed zdarzeniem wynosiła 2.900 złotych brutto, zaś wartość jego pozostałości 200 złotych brutto. Koszt naprawy pojazdu wyniósłby 7.947,58 zł brutto. W wyniku ugody zawartej z poszkodowanym (...) Spółka Akcyjną z siedzibą w W. w dniu 15 lutego 2018 r. wypłacił R. Z. z tytułu uszkodzenia pojazdu kwotę 2.200 złotych.

(fakty niezaprzeczone)

R. Z. w związku z niemożnością korzystania z pojazdu wynajął auto zastępcze marki F. (...), na okres 14 dni (od 31 stycznia 2018 r. do 14 lutego 2018 r.), przy czym dobową stawkę najmu wynosiła 100 złotych netto. Ostatecznie koszt najmu pojazdu zastępczego wyniósł kwotę 1.722 złotych brutto, i kwota ta w dniu 19 marca 2018 r. została zapłacona przez ubezpieczyciela.

(dowody: zeznania R. Z., protokół rozprawy z 21.10.2019 r., 00:20-16-00:24:21 potwierdzenie przelewu z 19 marca 2018 r., w aktach szkody na płycie CD z k. 17, w pozostałym zakresie fakty niezaprzeczone)

R. D. (2) pismem z dnia 21 marca 2018 r. został przez ubezpieczyciela wezwany do zapłaty kwoty 3.922 złotych, w terminie do dnia 20 kwietnia 2018 r. Pozwany w dniu 30 lipca 2018 r. zapłacił ubezpieczycielowi kwotę 2.000 złotych.

(fakty niezaprzeczone)

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o dowody z dokumentów z akt szkody (k. 17), a przede wszystkim w oparciu o dowody osobowe – zeznania świadków M. D., S. D., R. B., oraz obojga pozwanych w sprawie. Z dowodów tych w sposób jednoznaczny wynika, że w dniu 29 stycznia 2018 r. osobą kierującą pojazdem marki A. była pozwana E. D., a nie jej syn. R. D. (2) jedynie pod wpływem namowy pozwanej przyznał się przed funkcjonariuszami Policji i poszkodowanym do spowodowania kolizji. Zwraca przy tym uwagę, że mimo obecnego konfliktu między E. D. a jej mężem S. D. (są oni w trakcie sprawy rozwodowej), w sposób tożsamy opisali oni przebieg zdarzenia z 29 stycznia 2018 roku.

Jakkolwiek zarówno pozwani, jak i świadek M. D. zeznali, że R. D. (1) zdarzało się prowadzić pojazd, to zgodnie wskazywali oni, że nie wyjeżdżał on pojazdem na drogi publiczne. Zwrócić należy uwagę na to, że takie korzystanie z pojazdu przez młodego mężczyznę, który nie ma jeszcze uprawnień do kierowania pojazdem, nie jest w stosunkach wiejskich niczym nadzwyczajnym. Żaden z przeprowadzonych dowodów nie wskazywał przy tym na to, aby R. D. (2) korzystał z pojazdu w szerszym zakresie, uczestnicząc w ruchu drogowym. Należało więc uznać za wiarygodne zeznania samych pozwanych, że nie on był sprawcą zdarzenia z 29 stycznia 2018 r.

Fakty dotyczące kosztów naprawy i wartości pojazdu R. B. przed i po zdarzeniu, jak również okresu i stawki najmu pojazdu zastępczego, należało uznać za niezaprzeczone w rozumieniu art. 229 k.p.c. Co prawda pozwana E. D. wskazywała, że R. B. miał nie korzystać z pojazdu zastępczego, podnosząc że sama tego nie zaobserwowała, oraz że żona poszkodowanego miała dysponować innym pojazdem, jednakże twierdzenia w tym zakresie należało pominąć

na podstawie art. 205³ § 2 k.p.c. Pozwana została zobowiązana do wniesienia odpowiedzi na pozew do dnia 7 stycznia 2020 r., czego nie uczyniła mimo pouczenia o rygorze utraty powoływania spóźnionych twierdzeń.

Wymieniona nie zgłosiła także jakichkolwiek wniosków dowodowych, podczas gdy w toku niniejszego postępowania R. B., przesłuchany w charakterze świadka, potwierdził fakt korzystania z pojazdu zastępczego. Sąd nie miał podstaw, by zeznaniom tym nie dać wiary, także wobec faktu wypłaty przez ubezpieczyciela odszkodowania z tego tytułu.

Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku:

Powództwo wobec E. D. zasługiwało na uwzględnienie w całości. Z kolei w części skierowanej przeciwko R. D. (1) powództwo należało oddalić.

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2019.2214.j.t.), Zakładowi ubezpieczeń oraz Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 2 pkt 1, przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący:

- 1) wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa;
- 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa;
- 4) zbiegł z miejsca zdarzenia.

W niniejszej sprawie powód wypłacił R. Z. odszkodowanie związane z utratą wartości pojazdu na skutek jego uszkodzenia, oraz za korzystanie z wynajętego pojazdu zastępczego, w łącznej kwocie 3.922 złotych, przy czym do zapłaty pozostała część należności głównej w wysokości 1.922 złotych.

Pozwana E. D. była legitymowana biernie do dochodzenia przeciwko niej roszczenia, albowiem to ona kierowała pojazdem w czasie wyrządzenia szkody, a przy tym znajdowała się w stanie co najmniej po użyciu alkoholu i zbiegła z miejsca zdarzenia. Okoliczności te wprost potwierdziła w toku przesłuchania w charakterze strony.

Zastosowanie dyspozycji art. 43 pkt 4 ustawy wymaga ustalenia, iż sprawca kolizji drogowej opuścił miejsce zdarzenia świadomie, bez spełnienia ciążących na nim obowiązków wynikających z art. 16 ustawy w celu uniknięcia odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę (tak wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 7 maja 2009 r., II Ca 237/09, portal orzeczeń sądów powszechnych - (...))

Na chęć zbiegnięcia, a więc uniknięcia odpowiedzialności za spowodowaną szkodę, wprost wskazuje fakt, że pozwana odjechała z miejsca zdarzenia nie sprawdzając, czy w uszkodzonym pojeździe znajdowała się jakaś poszkodowana osoba. Nie zgłosiła tego zdarzenia żadnemu organowi, przeciwnie, nakłoniła swojego syna aby przyjął na siebie odpowiedzialność, którą sama powinna ponieść. Z kolei na pozostawanie w stanie po użyciu alkoholu wprost wskazuje rodzaj i ilość spożytego przez pozwaną w dniu zdarzenia alkoholu, i nieznaczný czas jaki upłynął, zanim zaczęła prowadzić pojazd.

Wysokość szkody związanej z uszkodzeniem pojazdu R. Z. nie była w niniejszym postępowaniu kwestionowana. Pozwana podnosiła jedynie, że nie będzie ponosić kosztów naprawy pojazdu, jednakże powód nie tylko nie twierdził, że naprawa została dokonana, ale wręcz wskazał, że byłaby ona ekonomicznie nieopłacalna i z tego też powodu szkoda

została rozliczona jako całkowita. Oznacza to, że koszt naprawy pojazdu przekraczałby jego wartość w stanie sprzed uszkodzenia, wobec czego wartość tę należało ustalić jako różnicę wartości pojazdu sprzed szkody oraz wartości wraku pojazdu. Taki sposób ustalenia odszkodowania wprost odpowiada art. 363 § 1 k.c., zgodnie z którym naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Podkreślić przy tym należy, że brak naprawy pojazdu przez poszkodowanego w żaden sposób nie wpływa na zaistnienie szkody, która wyraża się w utracie wartości pojazdu w stanie przed zdarzeniem względem wartości powypadkowej.

Skoro ubezpieczyciel uzgodnił z poszkodowanym niższą kwotę odszkodowania, niż wynikało to z obliczeń powyższą metodą, to tego rodzaju ustalenia pozwalają na dochodzenie w procesie zwrotu jedynie kwoty wypłaconej (tj. 2.200 złotych).

Wobec nieskutecznego kwestionowania przez pozwaną jedynie zasady odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego, Sąd podzielił twierdzenia strony powodowej co do okresu trwania i stawki najmu pojazdu zastępczego, uznając że były one usprawiedliwione w okolicznościach niniejszej sprawy. Skoro poszkodowany R. Z. w dniu 15 lutego 2018 r. otrzymał odszkodowanie z tytułu uszkodzenia pojazdu, to korzystanie przez niego z pojazdu zastępczego w okresie od 31 stycznia 2018 r. do 14 lutego 2018 r. było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

W orzecznictwie wskazuje się bowiem, że w przypadku tzw. szkody całkowitej, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego (uchwała Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, OSNC 2014/9/85). Dysponując wypłaconą kwotą pieniężną poszkodowany może podjąć czynności niezbędne do nabycia pojazdu podobnego do tego, który został uszkodzony.

Nie ulega przy tym zdaniem Sądu wątpliwości, że konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego stanowi szkodę pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym (art. 361 § 1 k.c.) z zachowaniem sprawcy powodującym kolizję, na skutek której poszkodowany nie może korzystać z własnego pojazdu.

Mając na uwadze, że powód dochodził niespełnionej części świadczenia w kwocie 1.922 złotych, powołując się na fakt zapłaty przez pozwanego kwoty 2.000 złotych, żądanie skierowane przeciwko E. D. w zakresie należności głównej zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na podstawie art. 481 § 1 k.c. Sąd zasądził od pozwanej odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 21 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty, a zatem od daty, w której upłynął termin spełnienia świadczenia wyznaczony w wezwaniu do zapłaty skierowanym do R. D. (1). Termin świadczenia określonego w art. 43 powołanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych nie jest bowiem oznaczony ani nie wynikał z właściwości zobowiązania, a zgodnie z art. 455 k.c. w takim przypadku świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Uwzględniając okoliczności niniejszej sprawy, w których pozwana swoimi działaniami doprowadziła do skierowania roszczenia przeciwko niewłaściwej osobie, stwierdzić należy, że z faktu błędnego skierowania przez powoda wezwania do jej syna nie może ona odnieść korzyści, wyrażającej się w oddaleniu żądania pozwu w zakresie odsetek za opóźnienie. Skoro przed zainicjowaniem przez powoda postępowania sądowego pozwani pozostawali w zmowie co do tego, że skutki zdarzenia poniesie pozwany, korespondencję skierowaną do R. D. (1) należy uznać za doręczoną prawidłowo samej pozwanej. Nakłaniając syna do przyjęcia odpowiedzialności pozwana godziła się na to, że wszelka korespondencja związana ze zdarzeniem będzie kierowana do niego. Mając na uwadze fakty w postaci bliskiego pokrewieństwa pozwanych, oraz wspólnego zamieszkiwania ze sobą, należy przyjąć domniemanie faktyczne (art. 231

k.p.c.) że wezwanie do zapłaty dotarło do pozwanej w sposób umożliwiający zapoznanie się z treścią tego oświadczenia (art. 61 § 1 zd. 1 k.c.).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w pkt I wyroku.

W pkt II Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.014 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na które składały się opłata od pozwu w kwocie 97 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 900 złotych. Pozwana jako strona przegrywająca spór w całości jest obowiązana do zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez powoda, które to koszty były niezbędne i celowe, a podstawę tego rozstrzygnięcia stanowi art. 98 § 1 k.p.c. Wysokość stawki pełnomocnika będącego adwokatem wynika przy tym z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.).

Ubocznie stwierdzić należy, że pomimo stwierdzenia pozwanej o uznaniu powództwa w części, nie potrafiła ona sprecyzować, co do jakiej kwoty uznaje żądanie powoda za zasadne, stąd też nie było podstaw by rozstrzygnięciem z pkt I i II wyroku nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.

W pkt III Sąd w całości oddalił powództwo skierowane przeciwko R. D. (1). Jak wskazano wyżej, nie kierował on pojazdem w trakcie zdarzenia powodującego szkodę, a zatem nie jest legitymowany biernie do dochodzenia przeciwko niemu roszczenia regresowego przez ubezpieczyciela.

W pkt IV Sąd na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwrócił powodowi niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 150 złotych, albowiem wezwany na rozprawę świadek, R. Z., nie żądał zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

S.,(...)